

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2009

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2009

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kaupungininsinöörin katsaus vuodelta 2009	3
2. Toiminnan tarkoitus ja keskeiset tehtävät	5
3. Yleisten töiden lautakunta	5
4. Organisaatio	7
5. Talous	7
6. Henkilöstö	12
7. Käyttötalouden talousarvion toteutuminen	13
7.1 Katu- ja puisto-osasto	14
7.2 HKR-Rakennuttaja	25
7.3 Arkkitehtuuriosasto	27
7.4 Hallinto-osasto	29
8. Investoinnit	30
LIITTEET	34
Rakennushankeluettelo	34
Suoritteet ja tunnusluvut	37
Palkinnot, tapahtumat, julkaisut ja esitteet	39

1. Kaupungininsinöörin katsaus vuodelta 2009

Vuoden 2009 alussa rakennusvirasto aloitti asiantuntija- ja tilaajavirastona tuotantopuolen siirryttyä vastaperustettuun rakentamispalveluun. Kulunut vuosi oli siis uuden rakennusviraston ensimmäinen toimintavuosi. Virastomme visio on olla kaupunkiympäristön arvostetuin asiantuntija. Uutta näkökulmaa on vuoden aikana tuotu henkilöstölle keskusteluun useissa tilaisuuksissa ja myös blogeissa. Lisäksi on tehty useita selvityksiä ja analyyssejä asioiden nykytilasta virastossa. Uudessa tilanteessa on erityishuomiota saanut hallinto-osasto, jonka tehtävien keskittämistä tai hajauttamista on tutkittu. Uusi hallinto-osaston organisaatio hyväksyttiin lautakunnassa vuoden loppupuolella ja kehittäminen jatkuu edelleen.

Vuoden toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet normaaliin tapaan: rahat riittävät hyvin ja sitovat tavoitteet toteutuvat melko kattavasti. Lamasta huolimatta virastolla on ollut paljon katu- ja puistoinvestointeja. Katuja ja puistoja rakennettiin satamakäytöstä vapautuvien alueiden takia ennätysellistä vauhtia. Katujen rakentaminen oli erityisen vilkasta Salmisaassa, Hermanninrannassa, Arabianrannassa ja Viikki-Latokartanossa sekä Jätkäsaaren ja Kalasataman alueilla.

Katurakentamisen määrärahat vuonna 2009 olivat 126,4 milj. euroa ja niiden toteutunut käyttö oli 81 % eli 104,1 milj. euroa. Puistorakentamisen määrärahat vuonna 2009 olivat 24,1 milj. euroa ja käyttö 84 % eli 20,4 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä erityisesti Eiranrannassa, missä puistojen suunnittelu ja rakentamisen käynnistyminen ovat viivästyneet.

Poikkeuksellisten sääolojen vuoksi katujen talvikunnossapidon määrärahoja säästy ja ne ohjattiin katu- ja viheralueiden korjausvelan pienentämiseen. Rakennettuja puistoja kunnostettiin ja korjattiin ennätysellisen paljon.

Tilaaja-tuottaja -mallin toimintaa selkiinnytettiin tarkentamalla ja täydentämällä sekä ylläpidon tilaamisen että investointihankkeiden rakennuttamisen sopimusasiakirjoja ja toimintatapoja yhteistyössä rakentamispalvelun kanssa. Katujen ja puistojen ylläpidon tilaamisen perustana oleva ylläpidon tuotteistuksen kehittämistyö eteni.

Kaivutyöhaittoja vähennettiin käynnistämällä yhteinen kunnallistekninen työmaa -konseptin mukaiset ensimmäiset yhteistyöhankkeet kaupungin muiden laitosten kanssa. Myös luvansaajien reklamointimenettelyä laajennettiin.

Helsinkiäisten tyytyväisyyttä katujen ja viheralueiden palveluihin mitattiin vuonna 2009 monipuolisesti ja tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Katujen ja viheralueiden erityispiirteenä on laaja asiakasrajapinta, mikä korostaa asiakaspalveluprosessin ja palvelutason merkitystä sekä sähköisen asioinnin kehittämisen tärkeyttä jatkossakin.

Rakennusvirasto rakennuttaa myös toimitiloja muiden hallintokuntien tilauksesta: suurimmista kohteista mainittakoon Kontulan uusi vanhustentalo, kokonaiskustannuksiltaan 35,8 milj. euroa ja Haartmanin sairaala (Läntinen yhteispäivystys), kokonaiskustannuksiltaan 31,5 milj. euroa. Sairaala edustaa moderneinta sairaalasuunnittelua ja teknologiaa.

Keskustan huoltotunnelin länsiosa otettiin käyttöön keväällä. Muun muassa Stockmannin tavaratalon kaikki huoltoliikenne hoidetaan sen kautta. Samassa yhteydessä otettiin keskustassa käyttöön maanalaisia pysäköintipaikkoja lisää 600.

Virasto laati myös useita arkkitehtisuunnitelmia mm. päiväkoteja ja suurkeittiöitä.

Lautakunta on voinut toimikautensa aikana tehdä yhden ulkomaisen virkamatkan. Matka suuntautui Amsterdamin, Rotterdamin ja Delftin kaupunkeihin. Tutustumiskohteina olivat erityisesti jalankulun ja pyöräilyn verkostot, esteettömyys, laadukkaat ja historialliset kaupunkipuistot, silta-arkkitehtuuri, asuntolaivat, kelluvat asunnot, julkinen liikenne ja public design. Lisäksi tutustuttiin kaupunkien vesijoukkoliikennetkaisuun. Arkkitehtuurikohteina olivat mm. uudet asuntoalueet ja tiivis-matala rakentaminen.

Rakennusvirasto sai vuonna 2009 seuraavat palkinnot: HKR-Rakennuttaja palkittiin energiatehokkuuskilpailussa. Palkinto saatiin ABB:n ja WWF Suomen järjestämässä Energiatehokkuus 2009 -kilpailussa. HKR-Rakennuttaja osallistui kilpailuun toimenpiteellä, jossa koulun liikuntasalin ilmanvaihto muutettiin salin käyttötarpeiden mukaisesti ohjatuksi. Mikäli investointi toteutettaisiin kolmanneksessa vastaavista Helsingin kaupungin kouluista, kaupunki säästäisi vuositasolla yli 225 000 euroa, ja koulujen aiheuttama hiilidioksidikuormitus laskisi yli miljoonalla kilolla. Toimenpiteisiin ratkaisun hyödyntämiseksi laajemminkin on jo ryhdytty.

Uudenmaan ympäristökeskus palkitsi rakennusviraston pääkaupunkiseudun koululaisille järjestettävistä metsäviikoista. Katu- ja puisto-osasto on ollut mukana suunnittelemassa ja järjestämässä naapurikuntien kanssa oppimispolkua, jonka päätapahtumana ovat koululaisten metsäviikot Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Mukana ovat olleet rakennusviraston metsäalan asiantuntijat.

Viraston pikkujoulussa julkistettiin ensimmäistä kertaa HKR:n vuoden saavutus. HKR-Rakennuttajan energia-asiantuntijat Ulla Soitinaho, Pälvi Holopainen ja Timo Posa palkittiin kaupungin toimitiloihin asennettavasta Display-merkistä ja ansiokkaasta energianvalistustyöstä koululaisten parissa.

Matti-Pekka Rasilainen
kaupungininsinööri

2. Toiminnan tarkoitus ja keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Toiminnan tarkoituksena on kestävä, kaunis ja toimiva kaupunki asukkaiden, yritysten ja maan pääkaupungin tarpeisiin.

Keskeiset tehtävät

Rakennusviraston toimialana on huolehtia Helsingin katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

3. Yleisten töiden lautakunta

Yleisten töiden lautakunta kokoontui vuoden aikana 36 kertaa ja pöytäkirjaan kirjattiin 723 pykälää.

Vuoden 2009 aikana lautakunta antoi lausunnot useasta laajasta suunnitelmasta tai selvityksestä. Näitä olivat mm. lausunnot Uudenmaan tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2010–2013 ja hoito- ja ylläpitosuunnitelmasta vuosille 2010–2013, Jokeri 2 –linjan hankepäätöksen ja toteuttamisen hankesuunnitelmasta, Raide-Jokerin alustavasta yleissuunnitelmasta ja Jätkäsaaren raitiotieverkon perustamissuunnitelmasta.

Merkittäviä lautakunnassa käsiteltyjä projekteja olivat Aittasaaren pohjoinen ja eteläinen tulvapatto, Sarvaston pohjoisosan tulvantorjuntasuunnitelma, Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus ja taustaselvitys, melua vaimentavien päällysteiden käyttöperiaatteet Helsingissä, Käpylän aluesuunnitelma, Ala-Malmin aluesuunnitelma ja Vesalan, Kontulan, Kurkimäen ja Kivikon aluesuunnitelma.

Lautakunta antoi vuoden aikana lausuntonsa mm. seuraavista kaavaehdotuksista: Helsingin maanalainen yleiskaavaehdotus, Honkasuon asemakaavaehdotus, Länsimetron asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus, Kruunuvuorenrannan, Gunillankallion asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus, Keskuspuiston pohjoisosaa koskeva asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus, Hanasaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus. Lautakunta antoi lausuntonsa myös Kaisaniemen puistoa, Kaisaniemenlahden asuntolaivoja, Kampin hiljentymiskappelia, Yliopiston keskustakampuksen kirjastoa ja Kiinteistö Oy Fabianinkatu 28:a, Taivallahden kasarmin länsiosaa ja viereisiä asuntotontteja, Haartmaninkatu 3:a, Messukeskuksen ja Käpylän liikuntapuiston aluetta, Katajanokan kanavaterminaalin aluetta, Konalan korttelien 32044 ja 32045 yhdistämistä sekä Hankasuontien siirtämistä ja Tokoinrannan puistoaluetta koskevista asemakaavan muutosehdotuksista.

Lautakunnan vuoden aikana hyväksymiä katusuunnitelmia olivat mm.

Kalasadaman ja Jätkäsaaren projektialueen, Mannerheimintien välillä Tukholmankatu–Reijolankatu, Munkkiniemen puistotien välillä Laajalahdentie–Huopalahdentie, Jakomäenpolun välillä Jakomäenaukio–Kankaretie, Karhusaarentien, Viitakruununtien ja Viitakruununpolun, Untamalantien, Länsimäentien, Vattuniemen puistotien, Nahkahousunpolun, Veneentekijäntien välillä Veneentekijänkuja–Nahkahousunpolku, Ruusuniementien, Merenkulkijankujan, Ruusuniemenaukion ja Laiturikujan, Viikintie–Siilitie kiertoliittymän sekä Zaidankadun LP-alueen ja Paciuksenkadun kevyenliikenteen väylän katusuunnitelmat.

Lautakunnan vuoden aikana hyväksymiä puistosuunnitelmia olivat Kauppalanpuiston, Kalasadamanpuiston, Hyväntoivonpuiston pohjoisosan ja Selkämerenpuiston eteläosan, Meripuiston, Fredrik Stjernvallin puiston ja Toukokuiston puistosuunnitelmat.

Lautakunta päätti 26.2.2009, että katujen kokonaisvastuulliseen ylläpitoon siirytään Malmi – Tapanila – Tapaninvainio – Pukinmäki – Tattarisuo esikaupunkialueella.

LAUTAKUNNAN KOKOONPANO VUONNA 2009

Kok. Jarmo Nieminen (sit) (pj.),
varajäsen Erkki Pätiälä

Kirsti Inkeroinen-Kalliokoski,
varajäsen Pia Aaltonen

Francis McCarron 11.11.2009 saakka, Esko Niemi 12.11.2009 alkaen
varajäsen Johanna Krabbe

Vihreät Martti Tulenheimo (varapj.)
varajäsen Veli-Heikki Klemetti

Sari Hartonen
varajäsen Laura Nordström 21.10.2009 saakka, Taija Ståhlberg 22.10.2009 alkaen

Jussi Heinämies,
varajäsen Nina Wennström

SDP Tuula Hänninen,
varajäsen Ulla Simovaara

Harri Saksala
varajäsen Joonas Iso-Lotila

RKP Marianne Österberg
varajäsen Christer Antell

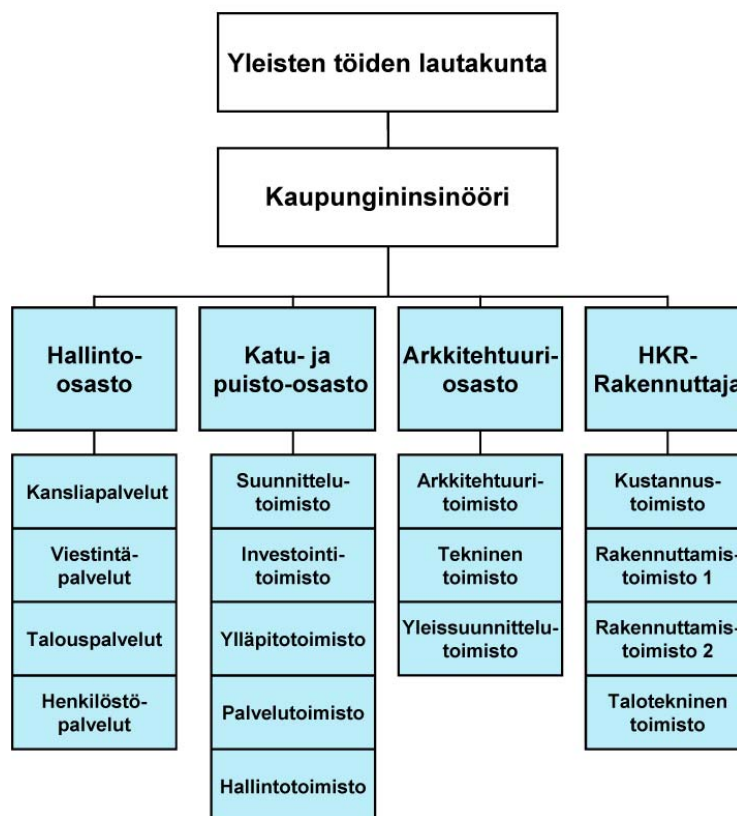
Kaupunginhallituksen edustaja
Outi Ojala varalla Paavo Arhinmäki

4. Organisaatio

Yleisten töiden lautakunta ohjaa ja valvoo rakennusviraston toimintaa. Rakennusviraston päällikkönä toimii kaupungininsinööri.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta siirtyi 1.1.2009 HKR-Tekniikan ja HKR-Ympäristötuotannon tehtävät ja henkilöstö uuteen Rakentamispalvelu-nimiseen virastoon (nykyisin nimeltään Stara). Toimintakertomusvuonna rakennusvirasto on toiminut ensimmäistä vuotta nykyisellä rakenteella.

Rakennusvirastossa on neljä osastoa. Hallinto-osaston toimistotason yksiköitä organisoitiin uusiksi toimintavuoden lopulla. Rakennusviraston organisaatio v.2010 alusta alkaen on:

5. Talous

Rakennusviraston käyttömäärärahoilla hoidetaan katu- ja viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä niihin liittyviä teknisiä palveluja. Katu- ja puisto-osasto vastaa viranomaisyksikkönä ylläpito- ja hoitotoimintojen suunnittelusta, tilaamisesta ja valvonnasta. Arkkitehtuuri-osasto tuottaa ensisijaisesti kaupun-

gin tarpeisiin toimitila- ja muuhun rakentamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Hallinto-osasto vastaa viraston keskitetyistä hallintopalveluista.

Viraston tilinpäätöksen lukuja ei ole verrattu edelliseen tilinpäätökseen, koska vuoden 2008 tilinpäätöksessä virasto oli jakautumaton eivätkä luvut näin ollen ole vertailukelpoisia. Käyttötalous- ja investointiosien toteuma on verrattu vahvistettuun talousarvioon.

Tuloslaskelma

Tilinpäätöksen kokonaistulot olivat 51,4 milj. euroa sekä kokonaismenot 134,2 milj. euroa .

Toimintakate eli kokonaistulojen ja -menojen erotus oli –82,8 milj. euroa. Toimintakatteella rahoitetaan katu- ja viheralueiden ylläpidon, hallinnon ja muiden erillistehtävien hoito. Toimintakate osoittaa verovaroilla rahoitetun osuuden niistä viraston palveluista, joista ei peritä erillistä maksua asukkailta tai käyttäjiltä.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 55,4 milj. euroa. Käyttöomaisuuden poistot perustuvat poistosuunnitelmaan, jossa poistoajat on mitoitettu vastaamaan omaisuuden kulumista.

Tilikauden tulos oli –138,2 milj. euroa.

Tase

Rakennusviraston taseessa esitetään viraston hallinnassa oleva käyttöomaisuus sekä viraston toimintaan liittyvä rahoitus- ja vaihto-omaisuus. Taseen velkoihin kuuluvat lyhytaikainen vieras pääoma ja sisäiset velat kaupungin keskuskassalle.

Käyttöomaisuutta ovat katu- ja viheraluerakentamisesta syntynyt omaisuus sekä muu irtain omaisuus. Talonrakentamis- ja muun investointitoiminnan omaisuusarvot siirretään valmistumisen jälkeen kaupungin muiden hallintokuntien taseisiin.

Käyttöomaisuuden arvo on 752,2 milj. euroa. Valtaosa käyttöomaisuudesta eli 680 milj. euroa on katuja ja puistoja sekä niihin liittyviä kiinteitä rakenteita. Rakennusviraston käyttöomaisuus ei sisällä maapohjan arvoa. Muun irtaimen käyttöomaisuuden arvo on 2,3 milj.euroa.

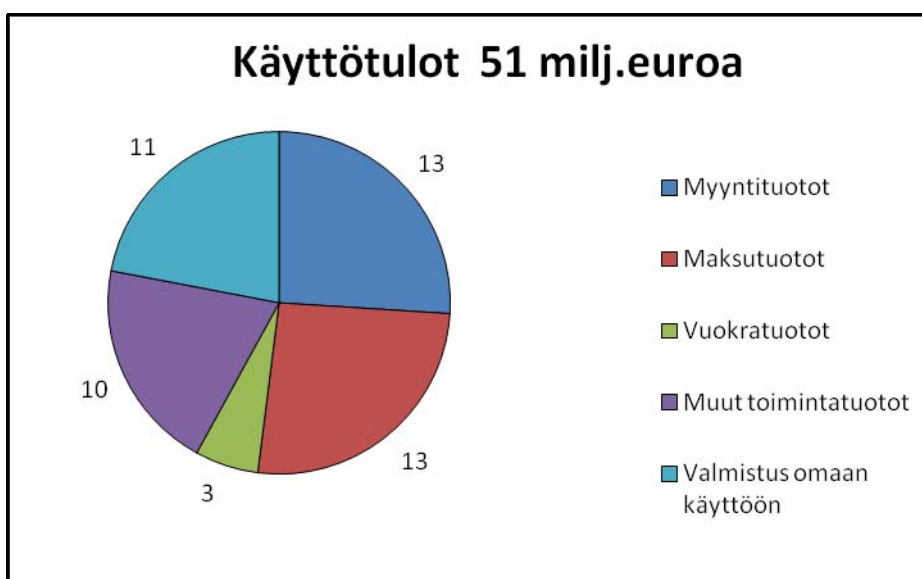
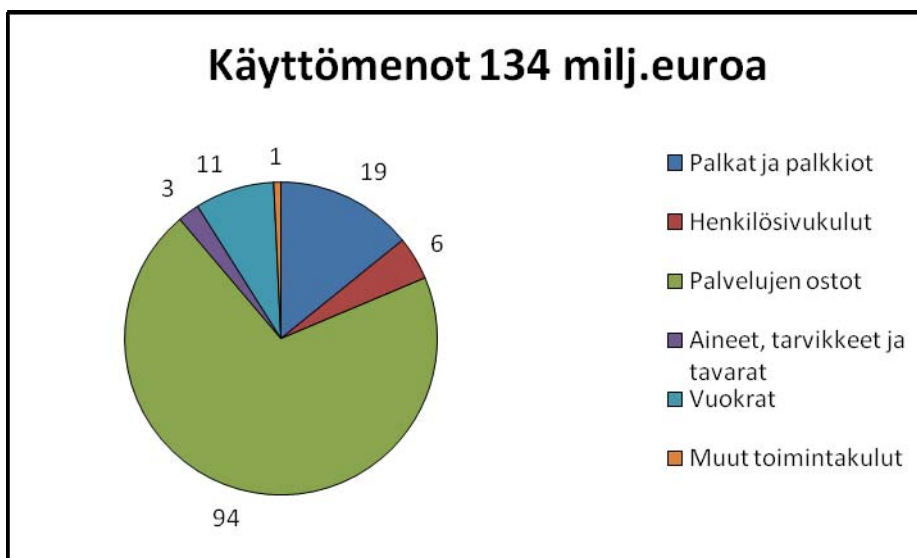
TULOSLASKELMA VUODELTA 2009		
	2009	2 008
	1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT		
* Myyntituotot	13 341-	109 251
* Maksutuotot	12 972-	12 413
* Tuet ja avustukset	218-	265
* Vuokratuotot	3 147-	20 295
* Muut toimintatuotot	10 352-	11 505
* Valmistever muutos	1-	
* Valmistus omaan käyttöön	11 416-	111 882
Yhteensä	51 447-	265 604
TOIMINTAKULUT		
* Palkat ja palkkiot	18 564	66 546
* Henkilösivukulut	6 587	24 218
* Palvelujen ostot	94 436	180 320
* Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 001	33 464
* Avustukset	48	24
* Vuokrat	10 648	29 722
* Muut toimintakulut	963	1 492
Yhteensä	134 247	335 786
TOIMINTAKATE	82 799	70 182
Poistot ja arvonalentumiset	55 375	54 736
TILIKAUDEN TULOS	138 174-	-124 918

T A S E 31.12.2009		
	2009	2 008
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
<i>PYSYVÄT VASTAAVAT</i>	752 229	689 321
* Aineettomat hyödykkeet	69 389	13 375
* Aineelliset hyödykkeet	682 828	675 937
Rakennukset yhteensä	0	150
Kiinteät rakenteet ja laitteet	680 062	660 583
Koneet ja kalusto	2 259	13 186
Keskeneräiset hankinnat	508	2 018
* Sijoitukset	12	9
<i>VAIHTUVAT VASTAAVAT</i>	35 394	50 551
* Vaihto-omaisuus	14 022	12 482
Aineet ja tarvikkeet	76	1 145
Keskeneräiset tuotteet	13 946	11 337
* Lyhytaikaiset saamiset	21 366	38 059
Myyntisaamiset	20 493	36 736
Muut lyhytaikaiset saamiset	19	576
Siirtosaamiset	854	747
* Rahat ja pankkisaamiset	6	9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	787 623	739 871
VASTATTAVAA		
<i>LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA</i>	58 680	59 535
* Saadut ennakot muilta	19 158	13 108
* Ostovelat	37 669	35 768
* Muut lyhytaikaiset velat	1 774	7 041
* Siirtovelat	79	3 618
<i>SISÄISET YHDYSTILIT</i>	728 943	680 337
* Lähet- ja käyttötilit	728 943	680 337
* Tilikauden alijäämä	0	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	787 623	739 871

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteuma

1. Työmatkaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo. 7.00.
 - Työmatkaliikennettä palvelevat vilkkaimmat väylät pystyttiin auraamaan ja liukkaus torjumaan leudon talven vuoksi arki-aamuisin pääosin ennen kello 7.00. Ainoan poikkeuksen teki marraskuussa yhden yöpakkasen aiheuttama liukkaus, jota ei pystytty torjumaan ajoissa Helsingin itäisen alueen jalkakäytävillä. Tavoitteiden toteutumista on seurattu tuottajan kanssa säännöllisissä kokouksissa.
2. Kaivutöistä aiheutuvia haittoja vähennetään rakennusviraston koordinoimana.
 - Työ kaivutyöhaittojen vähentämiseksi jatkui. Luvansaajien reklamointimenettely vakiintui ja laajeni. Yhteinen työmaa -konsepti kehittyi edelleen. Uuden mallin mukaiset yhteistyöhankkeet käynnistyivät.
3. Helsingin keskeiset alueet siivotaan arki-aamuisin työmatkaliikenteen alkuun mennessä.
 - Helsingin kymmenen keskeisintä aluetta saatiin siivottua arki-aamuisin ennen kello 08:00. Tavoitteen toteutumista on seurattu tuottajan kanssa yhteisissä kokouksissa sekä aluevastaavien pistokokein.
4. Katupölyn pienhiukkasmäärät (PM10) eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja vuonna 2009.
 - Katupölyn määrä jäi kaikilla YTV:n Helsingin mittausasemilla alle EU:n asettaman raja-arvon (35 ylityskertaa vuodessa). Tavoitteen toteutumista seurasi YTV (nyk. HSY).
- 5. Arvioidaan rakennusviraston toiminnan aiheuttamat vaikutukset ilmaston muutokseen ja selvitetään keinoja, joilla yleisten alueiden hoidossa tulee varautua ilmastomuutokseen.
 - Tavoite on toteutunut vuoden 2009 aikana ja työn etenemisen vaiheista on raportoitu neljännesvuosittain. Hankkeesta valmistunut esiselvitys ja neljännesvuosittaiset raportit toimivat sitovan tavoitteen todenteina. Todenteet on kirjattu rakennusviraston diaariin numerolla 09-1118-211, josta ne on löydettävissä jälkikäteen.
- 6. Osana ilmastonmuutoksen hidastamista HKR-Rakennuttaja huolehtii valtion ja kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta.
 - Sopimuksen mukaisena ensimmäisenä tehtävänä oli laatia toimintasuunnitelma, jossa esitetään toimet kaupungin energiankäytön tehostamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelman 15.6.2009.

HKR-Rakennuttajan laatimassa toimintasuunnitelmassa on selvitetty säästöpotentiaalit ja toimet, joilla säästötavoitteisiin päästään sekä 9 %:n säästötavoitteen että Helsingin energiapoliittisissa linjauksissa asetettuun 20 %:n kasvihuonekaasupäästöjen vähenemätavoitteen osalta. Rakennusten energiatehokkuustoimiin on käynnistetty useita projekteja.

6. Henkilöstö

Vakinaisen henkilöstön määrä lisääntyi

Vuoden 2009 lopussa rakennusviraston vakinaisen henkilöstön määrä oli 458, mikä oli 4 henkilöä enemmän kuin 1.1.2009 kun rakennusviraston aloitti ns. asiantuntijavirastona tuotantopuolen siirryttyä uuteen perustettuun rakenta-

mispalveluun. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 31.12.2009 48,9 vuotta, naisten keski-ikä oli 48,4 ja miesten 49,3. Henkilöstöstä 51 % oli yli 50-vuotiaita.

Rakennusvirastoa asiantuntijaorganisaationa kehitettiin edelleen. Henkilöstö osallistui laajaan muutosvalmennuskoulutukseen. Viraston vahvuuksia ja kehittämisaikaa kartoitettiin toimintakulttuurin analyysillä, johon myös osallistui koko henkilöstö. Osaamisen kartoitukseen kehitetty Ansioluettelo -järjestelmä otettiin koekäyttöön hallinto-osastolla ja HKR-Rakennuttajalla. Osallistuttiin kaupungin järjestämään esimieskoulutukseen.

Rakennusviraston palkkamenot olivat 18,6 miljoonaa euroa ja muut henkilöstömenot 6,6 miljoonaa euroa.

Henkilöstön määrä osastoittain 31.12.2009

	Va- kinai- set	Työlliste- tyt	Muut määrä- aikai- set	Kaikki yhteen- sä	Va- kinai- set 31.12. 2008	Ero 09/08
Katu- ja puisto- osasto	241	2	14	257	238	3
HKR- Rakennuttaja	111	1	2	114	104	7
Arkkitehtuoriosas- to	40	0	1	41	43	-3
Viraston hallinto	66	0	6	72	89	-23
Yhteensä	458	3	23	484	474	-16

7. Käyttötalouden talousarvion toteutuminen

Rakennusviraston vuoden 2009 taloudellinen tulos oli hieman talousarviota parempi. Tuloja kertyi 1,5 milj. euroa enemmän kuin oli arvioitu. Tulojen kasvuun ovat vaikuttaneet myyntitulojen kasvu, mm. pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksuja, metsätuloja sekä maanvuokria on saatu arvioitua enemmän. Menot olivat 4,6 milj.euroa arvioitua pienemmät. Menosäästöjä kertyi mm. hallinnossa, jossa eläköitymisen vuoksi vapaiksi jääneitä virkoja ei täytetty. Viraston jakautumisen aiheuttamiin järjestelytoihin käytettiin arvioitua vähemmän. Toimintakate oli 6,0 milj. euroa talousarviota parempi. Poistojen jälkeen tilikauden tulos oli 1,0 milj. euroa talousarviota parempi.

Rakennusvirasto	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk(abs) 1 000 €	Poikk. (%)
Myyntituotot	14 186-	13 341-	-845	-6,0
Maksutuotot	10 445-	12 972-	2 527	24,2
Tuet ja avustukset	251-	218-	-33	-13,1
Vuokratuotot	3 107-	3 147-	40	1,3
Muut toimintatuotot	10 609-	10 352-	-257	-2,4
Valmisteverastojen muutos		1-	1	100,0
Valmistus omaan käyttöön	11 386-	11 416-	-30	0,0
Talousarviotulot	49 984-	51 447-	1 463	2,9
Palkat ja palkkiot	19 641	18 564	-1 077	-5,5
Henkilösivukulut	7 025	6 587	-438	-6,2
Palvelujen ostot	98 196	94 436	-3 760	-3,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 449	3 001	552	22,5
Avustukset	55	48	-7	-12,7
Vuokrat	10 736	10 648	-88	-0,8
Muut toimintakulut	784	963	179	22,8
Talousarviomenot	138 886	134 246	-4 640	-3,3
Toimintakate	88 902	82 799	-6 103	-6,8
Poistot ja arvonalentumiset	50 285	55 375	5 096	10,1
Summa	139 187	138 174	1 013-	-1,0

7.1 Katu- ja puisto-osasto

Katu ja puisto-osasto toimii yleisten alueiden eli katu- ja viheralueiden tilaajana ja isäntänä. Päätehtävänä on yleisten alueiden eli katu- ja viheralueiden

- strateginen suunnittelu,
- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely sekä hankkeiden toimeenpano ja ohjaus,
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely sekä hankinta ja ohjaus,
- pysäköinninvalvonta ja maksullinen pysäköinti sekä ajoneuvojen siirronvalvonta
- käytön ohjaus ja valvonta sekä
- asiakaspalvelu

Katu- ja puisto- osasto	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk(abs) 1 000 €	Poikk. (%)
Myyntituotot	8 496-	8 745-	249	-2,9
Maksutuotot	10 445-	12 592-	2 527	20,6
Tuet ja avustukset	251-	217-	-34	-13,5
Vuokratuotot	2 066-	2 181-	115	5,6
Muut toiminta- tuotot	10 479-	10 302-	-177	-1,7
Valmisteveraston muutos		1-	1	100
Valmistus omaan käyttöön	3 133-	3 132-	-1	0
Talousarviotulot	-34 870	37 550-	2 680	7,7
Palkat ja palkkiot	9 170	9 010	-160	-1,7
Henkilösivukulut	3 214	3 221	7	0,2
Palvelujen ostot	90 658	88 790	-1 868	-2,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 544	2 232	688	44,6
Avustukset	20	18	-2	-10,0
Vuokrat	7 524	7 634	110	1,5
Muut toimintakulut	709	801	92	13,0
Talousarviomenot	112 839	111 706	-1 133	-1,0
Toimintakate	77 969	74 156	-3 813	-4,9
Poistot ja ar- vonalentumiset	50 028	55 083	5 055	10,1
Summa	127 997	129 238	1 241	1,0

Osaston strategian toimeenpano ja toiminnan itsearviointi

Katu- ja puisto-osasto teki laatupalkintokilpailun mukaisen toiminnan itsearvioinnin ensimmäistä kertaa. Itsearvioinnin taustana on vuonna 2005 aloitettu osaston strategiatyö, jonka toimeenpanon tilannekatsauksena arviointi toimi.

Helsingiläiset erittäin tyytyväisiä keskustan puistojen hoitoon ja muutkin tulokset paranivat hieman

Helsingiläisten tyytyväisyyttä katu- ja puisto-osaston palveluihin mitattiin kyselyllä, jonka kysymykset käsittelivät katu- ja viheralueiden kuntoa, varustelua ja hoitoa, kaupunkilaisten tyytyväisyyttä tiedon saantiin ja vaikuttamismahdollisuuksiin sekä asiointin sujuvuutta. Tulokset paranivat hieman verrattuna vuoteen 2007, jolloin kysely ensimmäisen kerran tehtiin.

Helsinkiläiset olivat edelleen erittäin tyytyväisiä keskustan puistojen hoitoon ja edustavuuteen. Myös muiden viheralueiden kuntoon, varusteluun ja siisteyteen oltiin tyytyväisiä. Katualueidenkin kuntoon ja siisteyteen oltiin enemmän tyytyväisiä kuin tyytymättömiä. Tyytymättömmimpiä oltiin mahdollisuuksiin vaikuttaa yleisten alueiden hoidon ja varustelun tasoon, joskin lievää parannusta edellisestä kyselystä oli tapahtunut. Pöly koettiin hieman vähemmän haitalliseksi kuin edellisessä kyselyssä. Edellisen kyselyn tapaan auraukseen ja liukaudentorjuntaan tyytyväisten ja tyytymättömien määrä oli samaa suuruusluokkaa. Lumipyryjen jälkeinen pysäköinti oli enemmistön mielestä ongelmallista.

Asiakaspalvelussa 130 000 asiakaspalvelutapahtumaa ja palvelu hyvällä tasolla

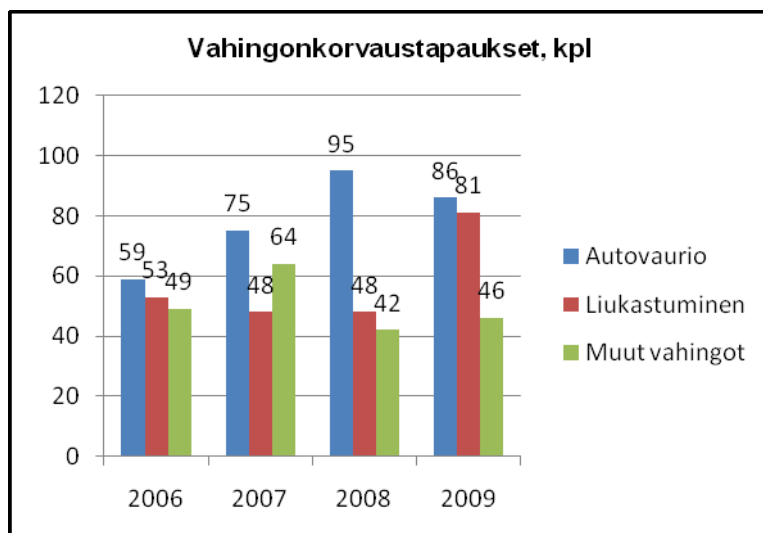
Palvelutasoa mittaavan Mystery Shopping -tutkimuksen mukaan asiakaspalvelun palvelutaso parani verrattuna edelliseen vuoteen. Arviot nousivat lähes kaikilla osa-alueilla, erityisesti sähköpostipalvelun osalta. Puhelinpalvelu oli jo lähtökohtaisesti erittäin hyvällä tasolla. Edellisessä tutkimuksessa kehittämisalueiksi nousseet tervehdykset ja tiedon kertaus parantuivat selkeästi. Sähköpostipalvelu parani huomattavasti, erityisesti viestien henkilökohtaisuuden osalla. Myös viestien asiasisältö vastasi jo erittäin hyvin asetettuja kriteereitä. Kasvokkain tapahtuva asiakaspalvelu oli puhelinpalvelun tapaan erittäin hyvällä tasolla.

Vuonna 2009 asiakaspalautejärjestelmään kirjattiin noin 15 350 palautetta, mikä on 10 % enemmän kuin vuonna 2008. Yli puolet palautteista oli pysäköinninvalvontapyyntöjä, niitä tuli 15 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Verrattuna edelliseen vuoteen katujen talvikunnossapitoa ja puhtaanapitoa koskevien palautteiden määrä kasvoi 22 % ja rakenteellisen kunnossapidon palautteet vähenivät 7 %. Viheralueiden kunnossapidon palautteiden määrä kasvoi 16 %.

Asiakaskäynnit asiakaspalveluun vähenivät 30 % (24 000 vuonna 2009, 35 000 vuonna 2008). Syynä tähän on se, että ajoneuvokohtaisen pysäköinnin maksulaitteen myynti ja lataus asiakaspalvelussa lopetettiin. Uuden comet-maksulaitteen myynnin järjestää laitteen maahantuoja rakennusviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Laitte voidaan ladata Internetissä.

Saapuneiden, asiakaspalvelussa käsiteltyjen sähköpostien määrä kasvoi neljättä vuotta peräkkäin. Sähköposteja oli yhteensä 21 000, kasvua edellisestä vuodesta 8 %. Sähköposteista oli pysäköintiasioita noin 60 % (12 500).

Vastaanotettujen puheluiden määrä oli edellisvuoden tasolla (82 000).

Kaivutyöohaittoja vähennettiin ja lupakäytäntöjä kehitettiin

Työtä kaivutyöohaittojen vähentämiseksi jatkettiin. Luvansaajien reklamointimenettely vakiinnutettiin ja laajennettiin koskemaan kaupungin laitosten lisäksi muita toimijoita. Yhteinen kunnallistekninen työmaa -konseptin toimintatapoja ja ohjeistuksia kehitettiin. Ensimmäiset uuden mallin mukaiset yhteistyöhankkeet käynnistettiin muiden kaupungin laitosten kanssa.

Katuomaisuuden arvon säilymisen varmistamiseksi vakiinnutettiin suuremmis- sa kaivutöissä toimintatavaksi vaatimus kantavuuden ja tiiveyden mittauksesta sekä päällysteen laadunvarmistuskoe.

Sijoituslupahakemuksia ryhdyttiin vastaanottamaan ja käsittelemään sähköisesti. Myönnettyistä luvista yli puolet käsiteltiin sähköisesti. Samalla lupien kokonaiskäsitelyaikaa saatiin lyhennettyä 20 %.

Ulkoilmatilaisuuslupien määrä oli edellisvuoden tasolla (685).

Kaivu- ja liikennejärjestelylupien hakijat antoivat Liukumäentien toimipisteessä tehdyssä kyselyssä palvelulla arvosanaksi 3,0 asteikolla 0–4.

Pysäköinninvalvonnan ja ajoneuvojen siirtotoiminnan yhteistyö tiivistyy

Pysäköinninvalvonnan toiminta tehostui aikaisemmasta oleellisesti. Pysäköintivirhemaksukehotuksia annettiin aikaisempia vuosia enemmän, ja lainsäädännölliset muutokset helpottivat mm. romuajoneuvojen poistamista kaduilta. Virheelliseen pysäköintiin liittyvää lainsäädäntöä ollaan muuttamassa niin, että valvontaan ja suurimpiin ongelmatapauksiin saadaan tehokkaammat keinot pysäköinninvalvonnan käyttöön. Kunnallinen pysäköinninvalvoja osallistui oikeusministeriön työryhmässä pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamistyöhön.

Kaupunkilaisten yleismielikuva pysäköinninvalvonnasta oli tehdyn tutkimuksen mukaan erittäin tai melko myönteinen 50 %:lla vastaajista.

Uuden siirtolain myötä häiritsevä ajoneuvojen varastointi katujen varsilla saatiin merkittävästi vähenemään kun ei todennäköisesti liikennekäytössä olevat ajoneuvot (ns. ET-ajoneuvot) saatiin pois kaduilta.

Ajoneuvojen lähisiirtoja tehtiin noin 12 500, joista kunnossa- ja puhtaanapitoa haittaavia ajoneuvoja oli lähes 11 000. Hävitettäväksi toimitettiin 1 000 ajoneuvoa.

Yleisessä käytössä olevien yksityisalueiden pysäköinninvalvontaa tehostettiin rekrytoimalla tätä varten johtava pysäköinnintarkastaja ja muodostamalla tehävää varten uusi pysäköinnintarkastajien ryhmä.

Pysäköintivirhemaksukehotuksia annettiin 235 000, missä oli kasvua edellisvuoteen noin 4 000. Maksumääräyksiä annettiin 79 000. Ulosottoon maksumääräyksiä lähetettiin 28 000.

Pysäköinninvalvontaa ja siirtotoimintaa koskevista valituksista annettiin hallinto-oikeudelle yli 600 lausuntoa.

Maksukehotuksista tehtyjä vastalauseita käsiteltiin 15 600, missä on kasvua edellisvuoteen 20 %. Vastalauseiden käsittelyaikaa saatiin määrän kasvusta huolimatta lyhennettyä ja käsittelyä odottavien vastalauseiden määrä puolitettua.

Madonnan konsertin järjestelyt onnistuivat hyvin

Madonnan konsertti Jätkäsaarella oli kesän suurin massatapahtuma. Konserttiin valmistauduttiin huolella ja järjestelyt onnistuivat hyvin. Konsertti paikalle johtaville pääreiteille ja Lauttasaaren parhaille ilmaiskuuntelupaikoille lisättiin jätensäiliöitä ja käymälöitä.

Katujen ylläpidossa kaksi poikkeuksellista talvea

Talvikausi 2008–2009 alkoi poikkeuksellisen myöhään, käytännössä vasta tammikuun puolenvälin jälkeen. Talvesta muodostui lyhyt ja vähätöinen. Kevättalveksi varattuja talvikunnossapidon määrärahoja säästy. Syksyllä vastaavasti ensimmäiset liukkaat kelit alkoivat ennen marraskuun puoliväliä, jolloin oman tuotannon varallaolojärjestelyt eivät olleet vielä toiminnassa. Lunta satoi joulukuussa ennätysellisen paljon, eikä auraustöitä ehditty kaikilla alueilla tehdä laatutavoitteiden mukaisesti.

Alkuvuonna säästyneet talvikunnossapidon määrärahat käytettiin sekä katu- että viheralueiden rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden kunnostamiseen korjausvelan pienentämiseksi. Katualueilla rakenteiden kunnossapidossa keskityttiin turvallisuuden parantamiseen mm. ajoneuvojen törmäyskaiteiden kunnostuksilla ja pienillä esteettömyyskorjauksilla sekä uudelleenpäällystyksillä. Kaiteiden korjaustarpeista saatiin kunnostettua noin 20 %. Onnettomuuksien vakavuuden alentamisen vaikutukset tulevat näkymään välillisesti yhteiskunnalle merkittävänä säästöinä.

Hoitourakat laajenivat mutta talousnäkymät pysäyttivät katujen kokonaisvastuuhoidon laajentamisen suunnittelun

Suutarilan yksityistä hoitourakka-aluetta laajennettiin koskemaan myös Heikinlaakson alue. Lauttasaari-Munkkiniemen hoitourakan kilpailutuksen valmistelussa käytettiin kokeiluluontoisesti ulkopuolista rakennuttajaa.

Katujen kokonaisvastuuhoidon laajentamisen suunnittelu pysäytettiin, koska määrärahat pienenevät tulevaisuudessa.

Puistojen kunnostuksia turvallisuuden lisäämiseksi

Rakennettuja puistoja kunnostettiin ja korjattiin ennätysellisen paljon, sillä puistojen kunnossapidon rahoitustilanne oli hyvä. Leikkipuistoja ja -paikkoja kunnostettiin ja korjattiin huomattavasti suunniteltua enemmän. Vanhoja kulu-neita kalusteita uusittiin ja kunnostettiin, leikkialueille asennettiin uusia turvalustoja ja toimintavälineitä. Toinen selkeä kunnostuskohde olivat koira-aitaukset.

Puistojen puhtaanapitoa parannettiin erityisesti keskusta-alueella asentamalla yli 20 uutta syväsäiliötä ja uusia pintaroska-astioita hankittiin yli 200 kappaletta.

Roskaantumisen ehkäisyssä monia keinoja

Roskaantumisen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä korostettiin päättyneellä toimintakaudella. Keskeisten alueiden tehostettua siivousta laajennettiin ja siivoustyön aloitusta aikaistettiin virastolle asetetun sitovan tavoitteen mukaisesti. Keväiset perinteiset siivoustalkoot käsittivät 192 erillistä talkootapah-tumaa, joihin osallistui 21 000 henkilöä. Kaivopuiston 175-vuotisjuhlien kunniaksi järjestettiin haravointitalkoot, joihin osallistui n. 300 henkilöä.

Jo edellisenä vuonna aloitettu Puhuva roskis -kampanja jatkui. Suosittuja Puhuvia roskiksia laitettiin keskustan alueelle kahdeksan kappaletta. Valitettavasti osa niistä joutui ilkeiden kohteeksi.

Toinen kampanja oli nuorisolle suunnattu media- ja ympäristökasvatuskampanja, www.roskavideo.fi. Sivuilla opetetaan nuorille, miten tehdä hyvä lyhyt-filmi. Sivuilla on myös esimerkkejä ulkomaisista roskaamistietoiskuista. Tavoitteena oli, että nuoret tekisivät lyhytfilmejä, lataisivat niitä sivuille ja osallistuisivat tekemisen kautta yhteiskunnalliseen keskusteluun. Kampanja on edelleen internetissä kaikkien koulujen käytettävissä valtakunnallisesti ja sen tunnetta-vuutta pyritään lisäämään.

Helsingin Sanomien ja rakennusviraston kuohuviinipullokeräys jatkui jo viidettä vuotta Kaivopuiston Vapun päivän piknikillä. Pulloja saatiin kasaan kolme lavallista. Valitettavasti puisto jäi muilta osin erittäin roskaiseksi ja tämän takia jätahuoltoon ja siihen liittyvään opastukseen tullaan keskittämään enemmän voimia vuonna 2010.

Kanikannan säätelyssä ja kanituhojen torjunnassa edistystä

Kanisuoja-aitoja pystytettiin runsaasti mm. Töölön alueelle ja aitojen pystytys käynnistyi myös läntisen, pohjoisen, kaakkoisen ja itäisen suurpiirien alueilla. Esimerkiksi Herttoniemen kartanon muotopuutarhan historiallisesti arvokkaat syreenit aidattiin talveksi kokonaan. Alppipuistossa ja Leninin puistossa istutettiin uutta kasvillisuutta. Myös Töölön alue sai uusia istutuksia, kukkivia puita ja pikkuhavuja.

Kanikannan säätelyssä päästiin iso askel eteenpäin. Rakennusvirasto ja Uudenmaan riistanhoitopiiri olivat aloitteellisia metsästysasetuksen muutosasiassa. Eduskunta hyväksyi asetuksen muutoksen, joka astui voimaan vuoden 2010 alusta. Asetuksen muutoksen myötä kannansäätelyyn käytettävät menetelmät lisääntyivät ja byrokratia väheni. Pyydystäminen voidaan jatkossa aloittaa ilman poikkeuslupia. Pidemmällä pyyntiajoilla ja erilaisilla pyydystämismenetelmillä kannan säätelyssä on hyvät mahdollisuudet onnistua.

Kaupungin oma tuotanto organisoii kanikannan säätelytoimenpiteet ja soveltuvia pyyntimenetelmiä käytettiin eri kohteissa tehokkaasti. On arvioitu, että Helsingin alueen kanikannasta pyydystettiin eri toimijoiden yhteisvoimin noin 4 000. Määrällä odotetaan olevan selvää vaikutusta kanien määrän vähentämisessä.

Lehtihome ahkeraliisan riesaksi

Helsingin tunnuskasvi ja erityisesti keskusta-alueen kesäkukkaryhmien vakio- kasvi, ahkeraliisa, sai riesakseen lehtihomeen kesän puolivälissä. Kasvit jouduttiin poistamaan ja kasvualustoja vaihtamaan. Lehtihome säilyy kasvualustoissa ja tämän vuoksi Helsingin vakiokasvia ei nähdä kesän 2010 kesäkukkaryhmissä.

Metsien luonnonhoitotöitä tehtiin suunniteltua vähemmän

Metsiin suunniteltuja uudistamistöitä ei käynnistetty, koska luonnonhoidon linjaukset eivät edenneet kaupunginhallituksen käsittelyyn. Roihuvuoren luonnonhoidon toteutusta supistettiin. Myöskään Sipoonkorven luonnonhoitosuunnitelma ei edennyt kaupunginhallituksen käsittelyyn. Uudistamistöihin varattuja määrärahoja ohjattiin mm. kuivuustuhojen korjaamiseen ja rakennettujen puistojen kunnossapitoon.

Luonnon monimuotoisuutta edistettiin

Mätäpuron, Longinojan, Mustapuron ja Mellunkylänpuron uomia kunnostettiin luonnonmukaisemmiksi.

Ruutinkosken suojelualueella järjestettiin kaksipäiväiset talkoot, joissa alueelta poistettiin luontaiseen kasvustoon kuulumatonta pajuasteria, raivattiin idänkanukkaa sekä kaulattiin niittyalueelle levinneitä haapoja. Järjestävänä tahona ja talkoiden organisoijana toimi WWF, joka huolehti mm. talkoiden tiedotuk-

sesta ja markkinoinnista. Ensimmäinen päivä oli suunnattu yrityksille työhyvinvointi päivä -teemalla ja toinen oli avoin kaikille. Talkoojärjestelyt vietiin läpi vankalla kokemuksella ja osaamisella.

Puistot ja luonto tutuksi asukkaille

Asukkaille järjestettiin 14 opastettua puistokävelyä. Suositujen puistokävelysten aineisto julkaistaan keväällä 2010 kirjana, *Vihreät syyliä -kävelyretkiä Helsingin puistoihin* (Edita) sekä rakennusviraston Internet -sivuilla. Asukkaiden tietämystä puistoista sekä kiintymystä niihin halutaan näin parantaa. Toive materiaalin julkaisusta on tullut puistokävelyille osallistuneilta.

Uutelan ulkoilualueen luontopolku kunnostettiin ja infotaulut uusittiin. Luontopolun esitteet julkaistiin kolmella kielellä, ensimmäisen kerran kotimaisten lisäksi myös englanniksi.

Aluesuunnitelmia

Vuoden 2009 aikana aluesuunnitelmien laatiminen oli käynnissä Lauttasaaressa, Munkkiniemessä, Meilahdessa, Maunulassa, Vesala - Kontula - Kivikko-Kurkimäen alueella, Reijolassa ja Länsi-Laajasalossa. Kulosaarossa selvitettiin Eugen Schaumanin puiston historiaa ja kehittämissuunnitelma valmistui.

Luonnonhoitosuunnitelmat valmistuivat Ala-Malmille, Itäkeskuksen ja Marjanien alueelle, Reijolaan, Lassilan ja Pohjois-Haagan alueelle sekä Vasikasaaren osana saaren kehittämissuunnitelmaa.

Vuonna 2008 alkanutta pääkadun kunto- ja tarvekartoituksen laadintaa jatkettiin kolmessa kohteessa: Huopalahdentie - Kuusisaarentie - Linnankoskenkatu - Munkkiniemen aukio - Munkkiniemen silta - Paciuksenkatu - Pikkuniementie - Porkkalankatu - Ramsaynranta - Tukholmankatu, Kirkonkyläntie - Latokartanontie ja Kontulantie - Mellunmäentie.

Kaupunkikalusteohje ja kasvien käytön linjaukset ohjaavat toimintaa

Kaupunkikalusteohje valmistui. Ohjetta hyödynnetään mm. kalusteiden hankinnan puitesopimuksen valmistelussa. Uusien Helsinki-penkkiä prototyypit asennettiin kaupunkilaisten koekäyttöä ja arviointia varten kesällä 2009. Uuden jäteastian prototyypit valmistuivat. Ne olivat näyttelyssä myös Design Forumissa.

Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus *Kasvit ovat kaupungin vaatteet* valmistui.

Helsinki kaikille -projekti

Helsinki kaikille -projektin toiminta painottui vuonna 2009 yhä enemmän asiantuntijatehtäviin eri virastojen käytännön hankkeissa. Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat laadittiin Mellunmäkeen ja Pasilaan. Uusina esteettömyysohjeina

valmistuivat suunnitteluoppaat terveysasemien, vanhusten palvelukeskusten, koulujen, päiväkotien ja uimahallien esteettömyydestä. Kaupungin esteettömyyssuunnitelmasta tehtiin englanninkielinen versio.

Hallintokuntien välisenä yhteistyönä luotiin esteettömyysmittaristo, joka hyväksyttiin Helsinki kaikille -projektin ohjausryhmässä. Esteettömyysmittariston avulla voidaan seurata ja tuoda esille hallintokunnissa tapahtuvaa esteettömyystyötä.

Vuonna 2009 Helsinki kaikille -projekti ei järjestänyt omia koulutuspäiviä, sen sijaan projektin henkilöstö luennoi useissa sidosryhmien järjestämissä esteettömyyskoulutuksissa. Näistä mittavin kokonaisuus oli Invalidiliiton yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa järjestämä esteettömyyskartoittajille suunnattu peruskurssi.

Kansainvälinen yhteistyö vilkasta

MyHelsinki, Washington DC:n ja Helsingin välinen kansainvälisen yhteistyön hanke sisälsi rakennusviraston osalta kaupunkipuiden hoidon ja vapaaehtoistyön teemat. Johtaja Mark Buscaino Casey Trees organisaatiosta, Washingtonista vieraili rakennusvirastossa ja ympäristökeskuksessa. MyHelsinki hankkeeseen liittyi vastavierailu ja ympäristökasvatusseminaari Suomen suurlähetystössä Washingtonissa. Hanke jatkuu vuoden 2010 keväällä siten, että arboristi Helsingin kaupungilta lähtee kahdeksi kuukaudeksi Casey Treesiin oppimaan vapaaehtoisten osallistamista puunhoitoon sekä puiden hoidon tapoja Yhdysvalloissa.

Kansainvälinen viheralan järjestö International Federation for Parks and Recreation Administration eli IFPRA kokoontui Euroopan kongressiinsa Mikkeliin. Kongressin alun ekskursion isäntinä olivat Helsinki ja Kotka. Helsingissä 40 kansainvälistä vierasta tutustui Helsingin puistoihin ja merelliseen Helsinkiin.

Katu- ja puisto-osaston asiantuntijat luennoivat kansainvälisissä alan tapahtumissa mm. kansainvälisen kuntatekniikan järjestön International Federation of Municipal Engineering kongressissa Melbournessa.

Katu- ja puisto-osaston asiantuntijat osallistuivat myös kansainväliseen, valosuunnittelua edistävän LUCI:n eli Lighting Urban Community International järjestön toimintaan.

Helsinki osallistui Tallinnassa ensimmäisen kerran järjestettyyn Lille festival -kesäkukka kutsukilpailuun.

Runsaasti toteutettuja uudistuksia

Ylläpidon sopimusasiakirjoja kehitettiin yhteistyössä kaupungin oman tuottajan kanssa. Ylläpidon tilaaminen perustuu tuotteistukseen. Tavoitteena on yhdenmukaistaa katu- ja viheralueiden ylläpidon tilaamiskäytännöt.

Viheralueiden puhtaanapitoa tehdään jatkossa vyöhykeperiaatteella, jossa puhtaanapitotyön määrään vaikuttaa alueen sijainti kaupunkirakenteessa ja käytöstä aiheutuva kuormitus.

Melua vaimentavien päällysteiden verkko määriteltiin yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Melua vaimentavat päällysteet ovat tehokas keino vähentää asukkaiden meluallistusta tiiviisti rakennetussa ympäristössä. Verkko käsittää noin 40 eri katukohdetta, keskipituudeltaan 840 metriä. Yhteensä verkon pituus on noin 33 katukilometriä. Kaikkein vilkkaimmat kadut jätettiin pois verkosta, sillä nykyiset melua vaimentavat päällysteet eivät kestä riittävän kauan vilkkaan liikenteen kuormitusta. Melua vaimentavan verkon rakentamisen jälkeen vuosittainen päällysteiden ylläpitokustannus kasvaa noin 1,8 %.

Vedenalaisten rakenteiden kuntotutkimuksissa kokeiltiin sukeltamisen sijasta viistokaikuluotausta. Koekohteita olivat Kulosaaren- ja Vuosaaren sillat sekä Ehrenströmintien rantamuuri. Viistokaikuluotauksen avulla tullaan saamaan kustannustehokkaasti kattavampi käsitys vedenalaisten rakenteiden kunnosta sekä jatkotutkimustarpeista.

Puistoissa olevat siltarakenteet inventoitiin ja tiedot vietiin siltarekisteriin.

Katuvihreälle laadittiin hoitoluokat ja tiedot päivitettiin yleisten alueiden rekisteriin.

Leikkialueille laadittiin EU -standardien mukainen kuvallinen yhteystietokyltti, josta käy ilmi puiston nimi, katuosoite, hälytysnumero sekä yhteystiedot, johon voi jättää käyttäjälautetta.

Puhtaanapidossa koekäytettiin tapahtumiin soveltuvia isoja noin neljän kuutiometrin roskasäiliöitä (Pafebox), joita otettiin käyttöön 25. Ensimmäisen kerran niitä koekäytettiin Madonnan konsertin yhteydessä. Isot roskasäiliöt soveltuvat hyvin tapahtumiin, jolloin tarvitaan tuntuva roska-astiakapasiteetin lisäystä.

Seurasaaren opastus- ja viitoitusjärjestelmä uusittiin ja alueen rakenteita kunnostettiin.

Toimenpidekehotuksen ohjeistus ja kehotuslomake kiinteistöiltä ja tonteilta kulkuväylille kasvavien, liikkumista haittaavien oksien ja versojen kuriin saamiseksi kehitettiin ja otettiin käyttöön. Turvallista vihreää -esite, joka jaetaan tontin/kiinteistön omistajille kehotuksen annon yhteydessä, päivitettiin.

Kalusteiden ja varusteiden kilpailutuksessa tuotevaatimukset perustuivat ensimmäistä kertaa kalustelinjauksen mukaisiin vaatimuksiin. Puitesopimusten valmistelussa ja voimaan tulleissa puitesopimuksissa on uudistuksia ja hankintastrategian mukaisia toimintatapoja esim. kalusteiden ja varusteiden ympäristövaikutuksia arvioidaan laskurilla, joka laskee koko elinkaaren aikaiset hiilidioksidipäästöt. Toimittajakohtaisten yleistarjousten sijaan on otettu käyttöön tuotekorikohtaiset tarjoukset. Voimassa olevissa puitesopimuksissa on mahdollisuus optiovuosiin ja hinnanmuutosmekanismia kokeillaan.

Esteettömiä metsäpenkkejä valmistettiin 200. Penkit asennetaan vuoden 2010 aikana.

Pysäköinnintarkastajille kunnostettiin uudet toimitilat Kasarmikadun virastotaloon, jolloin Yrjönkadun ja Sturenkadun tiloista sekä Kallion virastotalosta vuokratuista autopaikoista voidaan luopua.

Palvelutoimistossa yksiköiden vetäjät tekivät osaamiskartoitukset palvelutoimiston henkilökunnalle tehtäväryhmittäin yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Mittavan pysäköinninvalvontaa, ajoneuvojen siirtotoimintaa ja asiakaspalvelua palvelevan PASI -tietojärjestelmän hankinta eteni toteutusvaiheeseen, samoin pysäköinnintarkastajille tulevien kämmentietokoneiden hankinta.

Asiakaspalvelutason varmistamiseksi valmisteltiin asiakaspalvelupuheluiden tallentamista ja puheluiden raportointiominaisuuksien parantamista.

Tuote- ja palvelulinjauskokoelma otettiin koekäyttöön vuodeksi 2009. Koekäytön jälkeen se vakiinnutetaan osaksi osaston toimintaa.

Hankerekisterin käyttöversio valmistui syksyllä 2009.

Verkko-osallistumiseen annettiin mahdollisuus luonnonhoito- ja aluesuunnitelmaprojekteissa. Käyttäjäkyselyn verkkoversio vakiinnutti asemansa osana jokaista kyselyä.

Näkymät vuodelle 2010

Katuja ja puistoja rakennetaan satamakäytöstä vapautuvien alueiden takia ennätysellistä vauhtia, vaikka investointimäärärahat eivät kasva edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2010 katuinvestointien taso pienenee edelliseen vuoteen verrattuna noin 2 %. Katujen uudisrakentamisen investoinnit painottuvat Jätkäsaaren, Kamppi-Töölönlahden ja Kalasataman alueille.

Puistorakentamisen investointimääräraha vuonna 2010 on noin 13 % pienempi edelliseen vuoteen verrattuna johtuen pääasiassa Eiranrannan puistojen pienentyvästä rahoitustarpeesta. Töölönlahden puistoalueen rakentamiseen vaikuttaa musiikkitalon rakentamisaikataulun lisäksi keskustakirjastohanke ja kaavallisen ratkaisun uudelleen arviointi. Tästä syystä vuonna 2010 käynnistetään väliaikaisen puistosuunnitelman laadinta.

Ylläpidon määrärahat pienenevät noin 2,5 %, vaikka ylläpidettävien katujen ja puistojen määrä kasvaa ja lisäksi uudet vastuualueet kuten katulämmitykset ja valvontakamerat aiheuttavat lisäkustannuksia. Ylläpidon määrärahat eivät riitä järjestelmällisesti vähentämään aikaisempina vuosina kertynyttä korjausvelkaa.

Viheralueiden ylläpitoon on käytettävissä 5 % vähemmän määrärahoja vuoteen 2009 verrattuna. Määrärahojen supistukset tuntuvat eniten rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja toimintavälineiden kunnossapidossa. Korjauksia ja kunnostuksia tehdään huomattavasti vähemmän.

Taitorakenteiden osalta keskitytään rappeutumista hidastavien kunnostustöiden sekä välitöntä korjausta vaativien hätäkorjausten tekemiseen.

Vuosien 2011 ja 2012 ylläpidon määrärahatilanne tulee todennäköisesti olemaan vuoden 2010 tilannetta tiukempi. Vuoden 2010 aikana on välttämätöntä talouden sopeuttamiseksi etsiä keinoja eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Pysäköinninvalvonnan uuden PASI -tietojärjestelmän avulla lisätään sähköistä asiointia merkittävästi ja rationalisoidaan toimintaprosesseja.

7.2 HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttaja rakennuttaa Helsingin julkisia rakennuksia, tiloja ja infra-hankkeita kaupungin hallintokuntien ja muiden asiakkaiden tilauksesta.

HKR-Rakennuttaja	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk(abs) 1 000 €	Poikk. (%)
Myyntituotot	-4 024	3 302-	-722	-17,9
Tuet ja avustukset	0	1-	1	100
Muut toimintatuotot	-30	1-	-29	-33,3
Valmistus omaan käyttöön	6 633-	6 499-	-134	-2,0
Talousarviotulot	-10 687	9 803-	-884	-8,3
Palkat ja palkkiot	5 420	4 991	-429	-7,9
Henkilösivukulut	1 997	1 768	-229	-11,5
Palvelujen ostot	2 082	1 362	-720	-34,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	275	222	-53	-19,3
Vuokrat	905	903	-2	0,2
Muut toimintakulut	8	25	17	
Talousarviomenot	10 687	9 269	-1 418	-13,3
Toimintakate		534-	534	
Poistot ja arvonalentumiset		80	80	
Summa	0	454-	-454	

Kaksi pääasiakasta

Suurin asiakas oli tilakeskus, joka lisäsi merkittävästi toimintaansa. Katujen ja puistojen sekä ylläpitourakoiden rakennuttaminen kasvoi myös. Rakennuttamisen kokonaisvolyymi oli 187,1 milj. euroa, mikä on 4 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Tilakeskuksen osuus oli noin 49 %, rakennusviraston infra-hankkeiden 26 % ja muiden virastojen ja kaupungin yhtiöiden osuus oli 25 %.

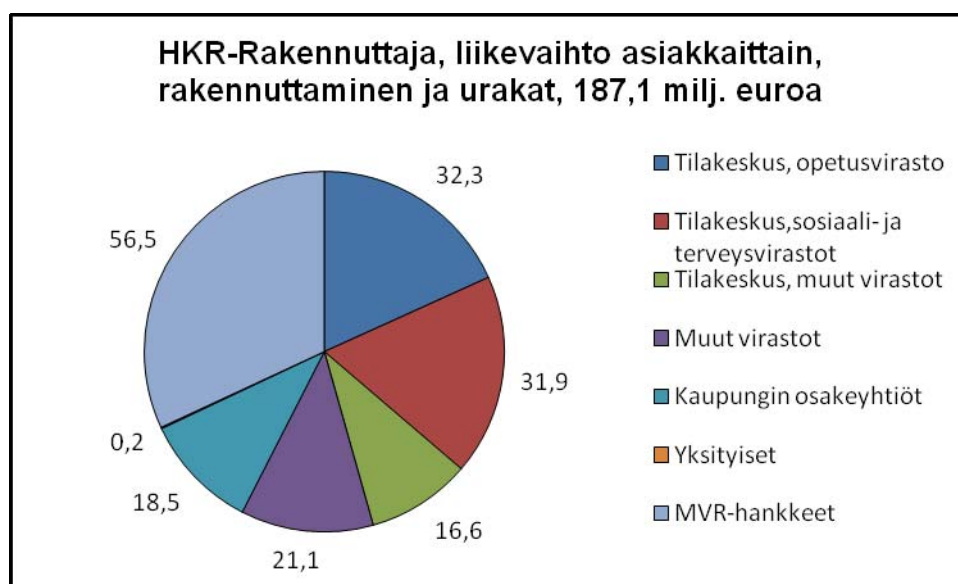
Kuluneen vuoden taloudellinen tulos on tyydyttävä. Laatujärjestelmän uusimista jatkettiin mm. hankintalain ja kaupungin hankintasäännön muutosten kautta. Maine-projektilla selvitettiin yksikön julkiseen kuvaan vaikuttavia tekijöitä.

Kaupungin ja valtion välistä energiatehokkuussopimusta koskeva toimintasuunnitelma on valmistunut.

Helsingin ekologisesti kestävä rakentamisen ohjelman taloja koskeva osio valmistui samoin kuin matalaenergiarakentamisen suunnittelu- ja rakennuttamisohje. Pilottikohteita on käynnissä kuusi. Display-merkki on asennettu lähes 150 rakennukseen.

Näkymät vuodelle 2010

HKR-Rakennuttajan toiminta pääsääntöisesti jatkuu ennallaan. Rakennuttamisen volyymi kasvaa kaikilla sektoreilla. Infra-rakennuttamisen suhteellinen määrä kasvaa edelleen. Metroon liittyviin tehtäviin varaudutaan. Palautejärjestelmän kehitystyötä jatketaan sekä talo- että infrahankkeiden osalta.

7.3 Arkkitehtuoriosasto

Arkkitehtuoriosasto tuottaa ensisijaisesti kaupungin tarpeisiin toimitila- ja muuhun rakentamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Arkkitehtuoriosasto	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk(abs) 1 000 €	Poikk. (%)
Myyntituotot	260-	334-	74	28,5
Muut toimintatuotot		9-	9	100,0
Valmistus omaan käyttöön	1620-	1 785-	165	10,2
Talousarviotulot	1880-	2 128-	248	13,2
Palkat ja palkkiot	1 890	1 775	-115	-6,1
Henkilösivukulut	662	627	-35	-5,3
Palvelujen ostot	150	162	12	8,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44	27	-17	-38,6
Vuokrat	304	299	-5	-1,6
Muut toimintakulut	5	1	-4	-80,0
Talousarviomenot	3 055	2 891	-164	-5,4
Toimintakate	1 175	764	-411	-35,0
Poistot ja arvonalentumiset	35	35	0	0,0
Summa	1 210	799	-411	34,0

Kaupunginarkkitehti toimii viraston asiantuntijana kaupunkikuvaneuvottelukunnassa, kaupunkimiljöön laatuksymyksissä sekä kaavoitukseen liittyvissä viranomaistehtävissä.

Vuonna 2009 osastolla koottiin ja valmisteltiin 49 asemakaavalausuntoa sekä 7 rakennusviraston lausuntoa. Kaupunginarkkitehti toimii kaavalausuntojen valmistelijana ja kaava-asioiden esittelijänä yleisten töiden lautakunnassa.

Vuoden 2009 tilikauden tulos on noin 400 000 euroa ennustettua parempi. Tulot kasvoivat 13 % budjetissa arvioidusta ja menoissa säästettiin 5 %. HKR-Rakennuttaja osuus osaston suunnittelutilauksista kasvoi edellisvuoden tilinpäätöksestä n. 5 % ollen 42 %. Kiinteistöviraston tilakeskuksen osuus osaston 2009 tilauksista oli 37 %. Osaston kaikki toimistot ylittivät omat tulostavoitteensa.

Vuonna 2009 käynnistettiin rekrytoinnit arkkitehdin, sisustusarkkitehdin ja rakennesuunnittelijan toimien täyttämiseksi, uudet henkilöt aloittavat työsuhteen.

teensa vuoden 2010 alussa, arkkitehti ja sisustusarkkitehti 1.1.2010 ja rakennesuunnittelija 1.2.2010 alkaen.

Osaston tilivuoden aikana suorittamat hankinnat kohdistuivat ATK-laitteisiin. Irtaimen omaisuuden perushankinnan investointirahalla hankittiin datapalvelin varmennusratkaisuineen, työasemia, näyttöjä ja muutama verkkolisenssi suunnitteluohjelmiin. Laserkeilain ohjelmistoinen oli osaston merkittävin yksittäinen investointihankinta vuonna 2009.

Näkymät vuodelle 2010

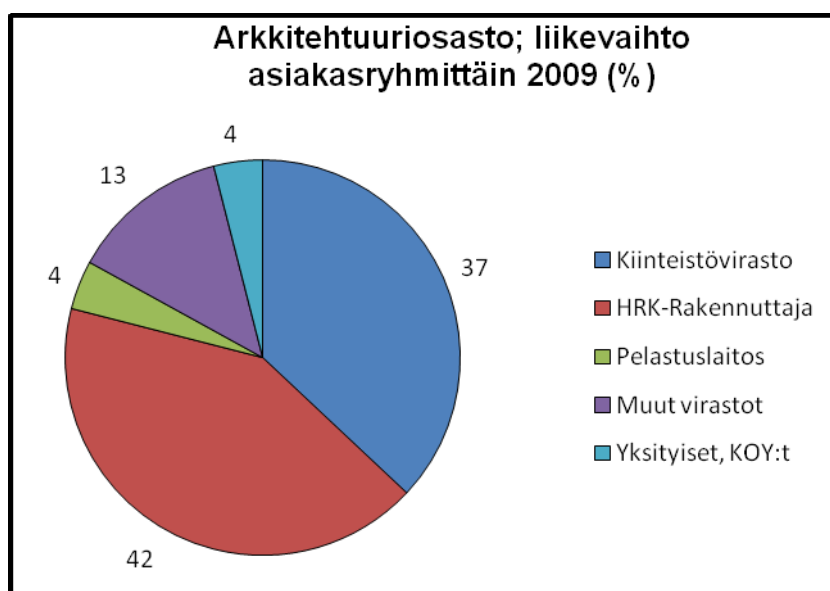
Osastolle rekrytoidaan vuonna 2010 atk-suunnittelija ja rakennesuunnittelija.

Osaston palvelut ovat kysytyjä. Kaikkia tarjottuja toimeksiantoja ei ole voitu ottaa vastaan. Osastolla on vakiintunut asiakaskunta ja suunnittelukapasiteetti on tuotealueittain täysimääräisesti käytössä. Tilanne jatkuu samanlaisena vuonna 2010.

Riskienhallinta

Arkkitehtuoriosaston riskienhallintaa kartoitettiin ja kehitettiin edelleen. Osaston projektihallintajärjestelmää uudistettiin.

Osasto on vuoden 2009 panostanut henkilöstön työssä viihtymiseen ja jaksamiseen aktiivisella tyhy- toiminnalla. Tilaisuuksia oli 5 erilaista, joissa osanotto oli hyvä. Vuonna 2010 jatketaan samoilla linjoilla. Vuoden 2010 aikana päivitetään henkilöstön CV:t.

7.4 Hallinto-osasto

Hallinto-osasto vastaa yleisten töiden lautakunnan ja viraston keskitetystä hallinnosta, viestintään, henkilöstö-, talous-, kiinteistö- ja tietohallintoon sekä kehittämiseen liittyvien tehtävien hoidosta. Lisäksi hallinto-osasto vastasi vuoden 2009 alusta toimintansa aloittaneen Helsingin kaupungin rakentamispalvelun tiettyjen hallintopalveluiden tuottamisesta talous-, henkilöstö-, asiakirja- ja tietohallinnon osalta.

Viraston hallintotoimintojen järjestämistä koskeva selvitystyö valmistui kevätkaudella.

Asiakirjahallinnossa aloitettiin sähköiseen arkistointiin liittyvä tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja siihen liittyvä koko viraston asiakirjatuotannon kartotus.

Toiminnanohjauksen SAP- ja Basware-sovellusten järjestelmäosista otettiin uusia versioita käyttöön. Näillä toimilla saatiin mm. parannettua raportointivalmiuksia, sähköistä laskutusta ja tietoturva. Toimisto-ohjelmistosta otettiin uusi versio käyttöön. Sähköposti- ja kalenterijärjestelmässä siirryttiin käyttämään uutta järjestelmää kuten myös mobiilisähköpostissa ja –kalenterissa.

Rakentamispalvelun perustaminen vuoden 2009 alusta ei vaikuttanut viestintävastuuseen, vaan siitä vastaa edelleen tilaajavirastona rakennusvirasto. Kuntalaistiedotus ja mediaviestintä ovat edelleen rakennusviraston tehtävä. Mediatiedottaminen oli aktiivista. Vuoden aikana lähti 236 (311) mediatiedotetta ja viestinnän seurantaraporttiin kirjattiin 1221 (1552) rakennusvirastoa koskevaa lehtikirjoitusta.

Katu- ja puisto-osaston eri prosesseihin liittyvästä viestinnästä laadittiin kuvaus, joka antaa hyvän pohjan prosessien ja työnjaon kehittämiseen. Tiedotteiden jakelua tehostettiin ottamalla käyttöön verkossa toimiva rss-palvelu.

Jalkakäytävien liukkaudesta tiedottavat varoitusviestit otettiin käyttöön koko Helsingin alueella. Kaupungin villikaniongelma oli paljon esillä mediassa. Ajankohtaistietoa mm. kanituhojen torjunnasta on tarjottu verkossa erityisellä kanisivustolla.

Rakennusvirasto on edustettuna keskeisissä kaupungin viestintää kehittävässä ja koordinoivissa työryhmissä. Tällaisia hankkeita ovat mm. uusien alueiden rakentaminen, Töölönlahti-projekti, kaupungin www-projekti, kaupungin mediapankki-projekti, työmaataulujen uudistus, pilaantuneista maista tiedottaminen, sähköinen työpöytä, verkkovideoiden hyödyntäminen, sisäilmatyöryhmä, omakotiasujan opas.

Hallinto-osasto	Tulosbudjetti 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk(abs) 1 000 €	Poikk. (%)
Myyntituotot	1 406-	961-	-445	31,7-
Vuokratuotot	1 041-	966-	-75	-7,2
Muut toimintatuotot	100-	40-	-60	60,0-
Talousarviotulot	2 547-	1 967-	-580	-22,8
Palkat ja palkkiot	3 161	2 789	-372	-11,8
Henkilösivukulut	1 152	971	-181	-0,2
Palvelujen ostot	5 306	4 122	-1 184	-0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	586	520	-66	-0,1
Avustukset	35	29	-6	-0,2
Vuokrat	2003	1 813	-190	-0,1
Muut toimintakulut	62	136	74	1,2
Talousarviomenot	12 305	10 380	-1 925	-0,2
Toimintakate	9 758	8 413	-1 345	-13,8
Poistot ja arvonalentumiset	222	178	-44	-19,8
Summa	9 980	8 591	-1 389	-13,9

8

Investoinnit

Rakennusviraston investointibudjetilla rahoitetaan katu- ja puistoalueiden rakentaminen ja perusparannus sekä irtaimen hankinta. Toimitilarakentamisen määrärahat on osoitettu suoraan käyttäjähallintokunnille.

INVESTOINNIT	Talousarvio 1 000 €	Talousarvio- lisäys 1 000 €	Toteuma 1 000 €	Poikk. 1 000 €
Kadut, liikenneväylät ja radat	115 440	10 980	104 067	22 353
Puistorakentaminen	21 790	2 340	20 446	3 684
Korkeasaari	2 600	462	2 613	449
Irtain omaisuus	1 735	280	1 077	938
Valtion osuudet ja avustukset			-3 262	
Yhteensä	141 565	14 062	124 940	30 687

Kadut, liikenneväylät ja radat

Katurakentamisen määrärahat vuonna 2009 olivat 126,4 milj. euroa ja niiden toteutunut käyttö 104,1 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä kaupungin ja Tiehallinnon yhteishankkeissa (Kehä I), meluntorjunnassa (Itäväylän meluuste Herttoniemessä), Jätkäsaaren alueprojektissa (Crusellin silta ja Länsilinkki) ja Kruunuvuorenrannan alueprojektissa (Itäväylä / Linnanrakentajantie liittymä).

Katujen uudisrakentaminen kohdistui projektialueille. Rakentaminen oli erityisen vilkasta Salmisaassa, Hermanninrannassa, Arabianrannassa ja Viikki-Latokartanossa sekä Jätkäsaaren ja Kalasataman aloituskohteissa. Pienempiä kohdealueita olivat Alppikylä, Ormuspelto ja Suutarilan alueet. Rantarakentamisen pääkohteet olivat Salmisaarenranta ja Kaakkois-Helsingin tulvarakenteet.

Katujen ja siltojen peruskorjaukset ja uudelleen päällystäminen toteutettiin suunnitellun laajuksena. Katujen peruskorjauksen pääkohteita olivat Keskuskatu, Iso Puistotie, Krematoriontie ja Yliopistonkatu. Siltojen peruskorjauksessa pääpaino oli edelleen Hakamäentien siltojen saneerauksessa. Päällysteiden uusiminen toteutui täysimääräisesti päällystysohjelman mukaisesti.

Katujen ja siltojen peruskorjausten määrärahat olivat vuonna 2009 investointitarpeeseen nähden alhaiset ja ne kohdistuivat pariin yksittäisprojektiin. Peruskorjauksen määrärahaa tulee voida nostaa lähivuosina, jotta katujen ja siltojen sekä muiden erikoisrakenteiden peruskorjaukset saadaan tehdyksi oikea-aikaisesti.

Suurimmat yksittäiset liikennejärjestelyhankkeet olivat Mannerheimintien kaislajärjestely Tullinpuomissa, Rautatieläisenkadun jalkakäytävä sekä kiertoliittymät Suutarilantiellä, Myllypurontiellä ja Vartiokyläntiellä. Hidaste- ja muut pienet liikennejärjestelyt toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Erillisenä, bussiliikennettä palvelevana liikennejärjestelynä rakennettiin kadun sulanapitojärjestelmä Väinö Auerin kadulla ja Pietari Kalmin kadulla.

Kevyen liikenteen järjestelyistä huomattavimmat olivat Lauttasaarentiellä, Reijolankadulla, Vanhalla Hämeenkyläntiellä ja Myllypurontiellä. Lisäksi kunnostettiin pääraittiverkkoa kaupungin eri osissa. Kevyen liikenteen siltahankkeista etenivät Latokartanontien alikulkusilta ja Nordenskiöldinkadun ylikulkusillan suunnittelu.

Tiehallinnon yhteishankkeet etenivät suunnitellulla tavalla Hakamäentiellä ja Lahdenväylällä. Hakamäentien monivuotinen parannustyö samoin kuin Ampumaradan alikulkusilta Lahdenväylällä valmistuivat syksyllä 2009. Lahdenväylän meluuste Alppikylän kohdalla ja Tuusulanväylän meluuste Maunulassa edistyvät uuden asuinrakennuksen edellyttämällä tavalla. Sen sijaan Kehä I:n liittymäjärjestelyt ja meluusteiden rakentaminen eivät edenneet Tiehallinnon riittämättömän rahoituksen takia.

Kamppi-Töölönlahti -alueen katurakentamisen pääkohteet olivat Mechelininkadun ja Leppäsuon alueella. Töölönlahdella pääpaino oli Kansalaistorin ja Töölönlahdenkadun suunnittelussa. Entiseen ratakuiluun sijoittuvan kevyen liikenteen väylän suunnittelu valmistui.

Muut kadunpidon investointeihin varatut määrärahat jäivät pääosin käyttämättä. Ylijäämämassojen vastaanottoaikojen toteutumiseen ja viimeistelyyn varattua määrärahaa ei tarvittu, koska Vantaan Pitkäsuo rahoitustarve jäi vähäiseksi. Myöskään lumen vastaanottoaikojen ja hiekkasiilojen kehittämiseen ja kunnostukseen ei ollut tarpeen investoida. Yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa rakennettiin suunnitellun mukaisesti.

Jätkäsaaren projektialueen rakentaminen etenee hyvin vaikkakin hieman alkuperäisestä aikataulusta jäljessä. Crusellin sillan ja Saukonpaaden sekä Länsilinkin (Mechelininkadun eteläpään alikulkutunneli) rakentaminen ovat käynnissä. Myös muu katurakentaminen alueella alkoi syksyllä 2009.

Kalasadaman alueen esirakentaminen ja kunnallistekniikan rakentaminen etenevät suunnitellulla tavalla.

Kruunuvuorenrannanprojektialue on vielä kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa. Alueen toteutumiseen kytkeytyvä Itäväylä / Linnanrakentajantien liittymän toteuttaminen ei ole edistynyt talousarvion rahoitusvarauksen mukaisesti.

Puistorakentaminen

Puisto- ja viheraluerakentamisen määrärahat vuonna 2009 olivat 24,1 milj. euroa ja käyttö 20,4 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä erityisesti Eiranrannan puistojen uudisrakentamisessa, joiden suunnittelu ja rakentamisen käynnistyminen ovat viivästyneet.

Puistojen keskeisiä uudisrakennushankkeita olivat Linnapuisto, Aino Acktén puisto, Toukolan rantapuisto, Viikinojan puistot, Marjaniemen siirtolapuutarhan laajennus, Laakavuorenpuisto, Kivikonpuisto ja Pomeranssipuisto. Huomattavia puistojen peruskorjauskohteita olivat Meripuisto, Kaivopuiston itäosa, Merikannonranta, Talin kartanopuisto, Katri Valan puisto, Svinhufvudinpuisto ja Kiiltomadonpuisto.

Puistorakentamisen määrärahoilla toteutettiin lisäksi mm. eikkipuistot Linja, Soihtu ja Linnunrata. Lisäksi tehtiin pieniä puistojen saneeraus-, täydennysistutus- ja järjestelytyöitä sekä siirtolapuutarhojen ja palsta-alueiden parannustöitä kaupungin eri puolilla.

Kokonaisuutena puistojen peruskorjausten ja uudisrakentamisen volyymi on ollut alimitoitettu ja puistorakentamista joudutaan lykkäämään sekä puistojen uudisrakentamisen että olemassa olevien puistojen saneerauksen osalta. Tilaanne on epätydyttävä erityisesti uusien alueiden asukkaiden kannalta ja näiden investointien määrää tulisi lisätä nykytasosta.

Kamppi–Töölönlahti -alueen puistojen suunnittelu on valmistunut Musiikkitalon lähiympäristössä. Rakentaminen voidaan aloittaa heti kun musiikkitalon rakentaminen sen mahdollistaa. Eiranrannan korttelialueen puistoista valmistui vuoden 2009 aikana Pyhiinvaeltajanpuisto, Luostarinpuisto ja Rantakallionpuisto. Pyhän Birgitan puiston rakentaminen on jatkuu vuonna 2010. Hyväntoivonpuiston suunnittelun ensimmäinen vaihe valmistui Jätkäsaarella.

Esirakentaminen ja lähiörahastohankkeet

Katu- ja puistorakentamisen lisäksi katu- ja puisto-osasto vastasi esirakentamis- ja lähiörahastohankkeiden suunnittelusta ja rakentamisesta kaupunginhallituksen kyseisiin hankkeisiin osoittamien määrärahojen mukaisesti. Esirakentamisen kokonaisvolyymi vuonna 2009 oli yhteensä 14,2 milj. euroa ja lähiörahastohankkeiden 3,6 milj. euroa. Esirakentamis- ja lähiörahastohankkeet on toteutettu niiden projektikohtaisesti määräytyneiden aikataulujen mukaisesti.

Esirakentamisen painopiste oli Jätkäsaaren ja Kalasataman projektialueilla. Lisäksi Arabianrannan, Ormuspellon ja Kivikon alueen esirakentaminen jatkui voimakkaasti.

Lähiörahastohankkeista valmistuivat Pihlajamäen nuorisopuisto, Pihlajamäen ostoskeskuksen ympäristö, Pukinmäen keskusta, Pikkukosken kevyen liikenteen silta ja Tallinnanaukio. Edelleen jatkuvia kohteita ovat Kannelmäen katu- ja kunnostus, Malminkartanon aseman seudun valaistus ja Siltamäen jalkenkulkuväylien kunnostus.

Muun irtaimen omaisuuden hankintaan käytettiin kertomusvuonna 1,1 milj. euroa. Määrärahoilla päivitettiin mm. katu- ja puisto-osaston tietojärjestelmiä, hankittiin pysäköinninvalvonnan laitteistoja, laser maakelain arkkitehtuuriosaston käyttöön sekä uusittiin työasemia.

Valtion osuudet ja avustukset olivat 3,2 milj. euroa.

LIITTEET

Rakennushankeluettelo

MERKITTÄVIMMÄT KATU- JA VIHERRAKENNUSKOHTEET VUONNA 2009

Kadunsuunnittelu

Kansalaistori ja Töölönlahdenkatu
Nordenskiöldinkadun kevyenliikenteen silta
Kalasataman alueella Sörnäisten-
niemi ja metrokortteli
Jätkäsaaren aloitusalueen kadut
Arcada II alueen kadut
Rautatieläisenkadun kevyenliikenteen järjestely
Maunulan koillisosan kadut ja raitit
Pihlajamäen ostoskeskuksen ympäristön kadut
Savelanpuiston raitti ja Longinojan sillat
Tapanilankaaren ja Suurmetsäntien liikennejärjestely
Kirkonkyläntie Tapaninvainiontie-
Tapaninkyläntie liikennejärjestely
Siltamäen raittien kunnostus
Latokartanontien alikulku, raitit ja Longinojan sillat
Aurinkomäen alueen kadut
Saviekontie
Itäväylän melusteet, Herttoniemi
Itäväylä – kehä I liikennejärjestely
Siilitien pyörätiejärjestelyt ja kiertoliittymä Viikintien liittymään
Myllypuron puukaupunkikylän kadut

Uudisrakentaminen

Crusellin silta ja ympärivät kadut
Mechelininkadun eteläpää (Länsilinkki)
Salmisaaren kadut
Eiranrannan alueen kadut
Leppäsuon alueen kadut
Yrjö Koskisen katu
Hermannin, Toukolanrannan ja Arabianrannan kadut
Ilmalan alueen kadut
Jätkäsaaren aloitusalueen kadut
Kalasataman aloitusalueen kadut
Ruotumestarinkatu ja Pestikuja
Vallilan konepaja-alueen kadut
Viikinmäen alueen kadut ja sillat
Latokartano IV ja V alueen kadut
Ormuspellon alueen kadut
Suutarilan teollisuusalueen kadut
Savelanpuiston tulvarakenteet

Kontulan sorakadut
Fallpakan alueen kadut
Aurinkolahden alueen kadut
Kivikon teollisuusalueen kadut
Myllypuron liikuntapuiston kadut
Vuosaaren sataman yritysalueen kadut
Amiraali Cronstedtin tori ja ranta
Sarvaston alueen tulvasuojous

Liikennejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylät

Mannerheimintien kaista- ja pyörätiejärjestelyt Tullinpuomissa
Rautatieläisenkadun jalkakäytävä
Lauttasaarentien kevyen liikenteen järjestelyt
Reijolankadun kevyen liikenteen järjestelyt
Vanhan Hämeenkyläntien kevyen liikenteen järjestelyt
Suutarilantien ja Riimusauvantien kiertoliittymä
Yhdyskunnantien hidastejärjestely
Orpaanportaan kiertoliittymä Myllypurontielle
Myllypurontien kevyenliikenteen järjestelyt

Peruskorjaukset

Keskuskatu Pohjoisesplanadi –
Aleksi
Iso Puistotie
Viestitie
Hakamäentien sillat
Väinö Auerin kadun ja Pietari Kallmin kadun sulanapitojärjestelmät

Yhteishankkeet Tiehallinnon kanssa

Hakamäentien parantaminen
Lahdenväylä / Ampumaradan risteyssilta Viikissä
Lahdenväylä / Alppikylän meluste
Tuusulanväylän meluste Maunulassa

Puistosuunnittelu

Saukonpaaden puistot
 Jätkäsaaren puistot
 Töölönlahden eteläosa
 Aino Ackten puisto
 Hermanninpuisto
 Allotrianpuisto ja Eläinlääkäripuisto
 Toukokuisto
 Pellervonpuisto ja Väinölänpuisto
 Kustaa Aadolfinpuisto
 Katri Valan puisto
 Tulvaniitty
 Patolan koira-aitaus
 Spelttipuisto ja Koivumäenpuisto
 Klaukkalan siirtolapuutarhan vesi- ja sähköhuolto
 Aamukasteenkujan puisto
 Filpuksenpuisto
 Päivölänpuisto
 Malmin kirkkokuisto
 Strömsinlahdenpuisto
 Keulapuisto
 Kairakenttä
 Oskarinpuisto
 Linnanpellonpuisto
 Myllypuron puukaupunkikylän puistot

Puistojen uudisrakentaminen

Linnapuisto
 Aino Ackten puisto
 Pyhän Birgitan puisto
 Pyhiinvaeltajanpuisto
 Luostarinpuisto
 Rantakallionpuisto
 Arabian ja Toukolan rantapuistot
 Tulvaniitty
 Patolan koira-aitaus
 Suursuonpuiston käytävät
 Spelttipuisto ja Koivumäen puisto
 Viikinojanpuisto, itäosa
 Katariina Saksilaisen puisto
 Kalastajarannan käytävät
 Ruotutorpanpuiston käytävät
 Aamukasteenkujan puisto
 Kivikonpuisto

Laakavuorenpuisto
 Pomeranssipuisto

Puistojen peruskorjaus

Kaivopuiston itäosa
 Meripuisto
 Leikkipuistot Linja, Soihtu, Linnunrata
 Katri Valan puisto
 Leikkipuisto Soihtu
 Klaukkalan siirtolapuutarhan vesi- ja sähköhuolto
 Malmin kirkkokuisto
 Päivölänpuisto
 Leikkipuisto Linnunrata
 Lammassaaren sillan uusiminen
 Sarvaston ja Reposalmen koira- puistot
 Linnalahdenpuisto
 Loosarinpuisto
 Rusthollarinpuisto
 Vuosaaren kartanopuisto

Esirakentaminen

Jätkäsaaren alue
 Sörnäistenniemen alue
 Arabianrannan ja Toukorannan alue
 Maunulan koillisosa
 Suutarilan teollisuusalue
 Böstaksentien alue
 Ormuspellon alue
 Kivikon teollisuusalue

Lähiörahostohankkeet

Kannelmäen katujen kunnostus
 Pihlajamäen ostoskeskuksen ympäristön kadut
 Pihlajamäen nuorisopuisto
 Siltämäen raittien kunnostaminen
 Viikinmäen klv-silta Vantaanjoen yli
 Tallinnanaukion saneeraus
 Vuosaaren kartanopuiston kiviaita

ARKKITEHTUURIOSASTON MERKITTÄVIMMÄT SUUNNITTELUHANKKEET VUONNA 2009

Uudisrakennusten arkkitehti-suunnittelu

Lasten päiväkoti Portti

Lassilan pelastusasema, hankesuunnittelu

Peruskorjaus- ja muutostöiden arkkitehtisuunnittelu

Kaupungin talvipuutarha

Koy Väinöläkatu 5: Käpylän kirjasto ja lasten päiväkoti Alku

Naulakallion hoito- ja kasvatuskodit, osastot 1,2 ja 3

Lasten päiväkoti Piltti

Lasten päiväkoti Floora

Lasten päiväkoti Saana

Korkeasaari, intendentin huvila

Korkeasaari, Etelä-Amerikka –talo

Neulapadon koulu ja lasten päiväkoti Neulanen, hankesuunnittelu

Vartiokylän yläaste, hankesuunnittelu

Sisustussuunnittelu

Pietarin Suomi-talo

Suomenkielinen työväenopisto

Viikin ympäristötalo

Kannelmäen kirjaston palvelualue

Tapanilan kirjasto

Ammattikeittiöiden peruskorjaus- ja muutossuunnittelu:

Hankesuunnittelu:

Lehtisaaren päiväkoti ja koulu, keittiö

Toteutussuunnittelu:

Syystien palvelutalo keittiö

Malmin sairaalan ravintokeskus

Lapinlahden sairaalan keittiö

Diakonia amk, keittiö

Roihuvuoren palvelutalo, lpk, keittiö

Lasten päiväkoti Aalto, keittiö

Uudisrakennuskohteiden, keittiösuunnittelu

Kivikon tuotantokeittiö, tarveselvitys

Rakennesuunnittelukohteita

Uudisrakennusten rakennesuunnittelu

LPK Koralli, uudisrakennus

Peruskorjaus- ja muutostöiden rakennesuunnittelu

Koskela A ja C, julkisivut

Kiseleffin ja Sunnin talot

Finlandia-talon remontit

Suvilahti, teknisen verkon uusiminen, toteutussuunnittelu

Lasten päiväkoti Saana, hanke- ja toteutussuunnittelu

Lasten päiväkoti Floora

Katri Valan kalliosuoja

Rakenteiden purkusuunnittelu

Jätkäsaari

Mittauskohteet yms.

Erottajan pelastusasema

Suoritteet ja tunnusluvut

Katualueiden ylläpito		2006	2007	2008	2009
Katujen ylläpito	M€	37	39	42	47
Ylläpitokustannukset	€/m ²	2	2	2	2
Ylläpidettävä katuala	ha	2 025	2 035	2 040	2 050
Kokonaisvastuuhoitoala	ha	920	1 050	1 310	1 443
Ylläpidettävät sillat	m ²	300 000	300 000	308 028	302 800
Uudelleenpäällystetty katuala	ha	40	48	46	60
Ajoneuvojen lähisiirrot	kpl	9 666	10 232	10 635	10 828
Ajoneuvojen hävittäminen	kpl	1 708	1 271	1 091	1 044

Viheralueiden ylläpito		2006	2007	2008	2009
Viheralueiden ylläpito	M€	16	20	20	21
Ylläpidettävä puistoala	ha	6 020	6 319	6 316	7 107
Leikkipaikkoja	kpl	218	218	206	205
Leikkipuistoja	kpl	67	67	68	71
Siirtolapuutarha-alueita	kpl	9	9	9	9
Siirtolapuutarhapalstoja	kpl	1 925	1 925	1 925	1 927
Viljelypalsta-alueita	kpl	46	46	46	46
Kesämaja-alueita	kpl	9	9	9	9
Koira-aitauksia	kpl	86	87	88	88

Pysäköinninvalvonta		2006	2007	2008	2009
Pysäköintivirhemaksukehotuksia	kpl	185 908	194 761	231 817	235 314
Annettuja maksumääräyksiä	kpl	58 344	56 834	74 446	79 377
Ulosottoon maksumääräyksiä	kpl	23 367	26 543	25 660	27 720
Vastalauseita	kpl	9 755	11 003	12 949	15 627
Lausuntoja hallinto-oikeudelle	kpl	327	247	301	311
Pysäköintimittari- ja automaattipaikat	kpl	21 363	21 363	21 845	21 845
Pysäköintimittarit	kpl	44	43	43	38
Pysäköintiautomaatit	kpl	536	552	565	569
Ajoneuvojen siirtokehotuksia	kpl	4 360	4 107	5 395	5 575
Ajoneuvojen siirtoja	kpl	1 965	1 983	1 897	1 740
Asukaspysäköintitunnukset	kpl	27 490	28 256	28 584	27 348
Yrittäjäpysäköintitunnukset	kpl	2 752	2 857	3 000	2 545

Alueiden käyttö		2006	2007	2008	2009
Myönnetyt aitausluvut	kpl	433	413	349	400
Myönnetyt ulkoilmatilaisuuksien luvat	kpl	397	840	703	685
Myönnetyt kaivu-, liikenne- ja sijoitusluvut	kpl	8 715	8 482	8 301	6 499

Vahingonkorvausasiat		2006	2007	2008	2009
Myönnetyt vahingonkorvaukset, uudet	kpl	166	189	187	215
Myönnetyt lisäkorvaukset	kpl	157	145	122	146
Hylätyt korvaushakemukset	kpl	134	118	135	221
Maksetut vahingonkorvaukset	t€	434	418	336	526

Asiakaspalvelu		2006	2007	2008	2009
Vastaanotetut puhelut	kpl	79 377	74 734	81 768	82 173
Asiakaskäynnit	kpl	34 110	34 063	34 683	23 991
Sähköpostit: rakennusvirasto	kpl	5 296	6 061	7 771	8 434
Sähköpostit: pysäköinti	kpl	8 914	9 643	11 590	12 472

HKR-Rakennuttaja		2006	2007	2008	2009
Uudisrakentaminen		35,45	38,84	108,26	106,40
Perusparantaminen		40,13	32,8	63,88	71,88
Uudisrakennukset ja peruskorjaustyöt		64 199	27 107	45 410	92 735

Arkkitehtuoriosasto		2006	2007	2008	2009
Hankkeet	kpl	250	300	261	321

Palkinnot

- HKR-Rakennuttaja palkittiin Energiatehokkuus 2009 –kilpailussa.
- Uudenmaan ympäristökeskuksen palkinto koululaisille järjestetyistä metsäviikoista
- HKR:n ensimmäinen Vuoden saavutus palkinto HKR-Rakennuttajan energia-asiantuntijoille.

Tapahtumat

- Omaisuuden hallinta 2009 -seminaari
- Kansainvälisen viheralan järjestön International Federation for Parks and Recreation Administration eli IFPRA prekongressi Helsingissä
- Pietarilaisten kollegojen vierailu
- Ranskalaisten maisema-arkkitehtiopiskelijoiden vierailu
- Pääkaupunkiseudun luonnonhoidon esittely valtakunnallisilla metsämessuilla Messukeskuksessa yhdessä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa
- Taavetin puiston avajaiset (seniori-ikäisille tarkoitettu toimintapuisto)
- Opastettuja puistokävelyjä järjestettiin 14, osallistujia 950
- Keväiset perinteiset siivoustalkoot järjestettiin, kaikkiaan 192 talkootapahtumaa, joihin osallistui 21 000 henkilöä
- Kaivopuiston 175 v. juhlien kunniaksi järjestettiin haravointitalkoot, osallistujia noin 300 henkilöä
- Hanami eli kirsikankukkienkatselujuhla Roihuvuoren kirsikkapuistossa järjestettiin yhteistyössä Roihuvuoriseurauksen ja Japaniaiheisten yhdistysten kanssa, osallistujia noin 500 henkilöä
- Amerikkalainen Mark Buscaino Casey Trees -organisaatiosta, Washingtonista, tutustui eri luontokohteisiin
- Hyvällä asialla vapaaehtoistyöhön osallistuvien joulutilaisuus järjestettiin Gardeniassa, vapaaehtoistyöhön ilmoittautuneita on 322 henkilöä, joista noin 100 osallistui tilaisuuteen
- Yleisten töiden lautakunnan matka Amsterdamiin, Delftiin ja Rotterdamiin 17. - 19.9.2009

Julkaisut ja esitteet

- Melua vaimentavien päällysteiden käyttö Helsingin kaupungin katuverkossa
- Eteläisten kaupunginosien (Eira, Kaartinkaupunki, Kaivopuisto, Punavuori ja Ullanlinna) aluesuunnitelma
- Porolahdenpuiston hoito- ja kehittämissuunnitelma
- Herttoniemen kartanopuiston hoito- ja kehittämissuunnitelma
- Porvariskuninkaanpuisto, hankesuunnitelmaa täydentävä selvitys ja Porvariskuninkaan uimaranta, suunnitelman selostus
- Ala-Malmin aluesuunnitelma
- Käpylän aluesuunnitelma
- Helsingin skeittiohjelma 2010–2014
- Mannerheimintien PM10-hiukkasten koostumus ja lähteet raja-arvon ylityspäivinä 2008
- Vaahteran varjossa, syreenin tuoksussa – Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön taustaselvitys
- Kasvit ovat kaupungin vaatteet – Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus
- Kantakaupungin nivelet. Kolmiopuistot ja jäännösaukiot Helsingin ruutukaavaverkkojen saumakohtissa
- Valmistuneet katu- ja puistokohteet 2008
- Uutelan luontopolku -esite
- Turvallista katuvihreää -esite